

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT EKSAMEN
NOVEMBER 2023

TOERISME
NASIENRIGLYNE

Time: 3 uur

200 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende vertolkings mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

VRAAG 1

- 1.1 1.1.1 • *The Line* is 'n deel van die wêreld se mees ambisieuse toerismeprojek, verbeter deur wêreldleier-ontwerp.
- "Dit sal die moontlikheid vir globale reis in die toekoms uitdaag en vorm."
  - 6 reisroetes is opgestel met die klem op outentieke kultuur en erfenis, eksklusiewe natuurbelewensse, eksklusiewe luukse ondervindings, reis wat die welsyn van die toeris en die plaaslike bevolking in ag neem, en die ervaring van voortreflike Arabiese diens.
  - "Die inisiatief sal 'n 'een bestemming, alles ingesluit' toerisme-ervaring wat sal voorsien in elke moontlike behoefte."
- 1.1.2 Ekotoeris, ontspanning, kultureel, spesiale belangstelling, verantwoordelike toeriste, erfenis, luukse.
- 1.1.3 • Eko/volhoubare – Geen karre, strate en geen koolstofvrystellings; *The Line* word bemark as 'n volhoubare manier om 'n stad te ontwerp; die stad sal op 100% hernubare energie en watervoorraad funksioneer; die vertikale tuine sal die lugkwaliteit suiwer en help met temperatuurkontrole. Jy sal slegs 2 minute weg van die natuur wees.
- Ontspanning – Toeriste wat hierdie inisiatief besoek sal 'n stresvrye en ontspanne atmosfeer gewaarborg wees waar hulle tyd kan neem om te ontspan en kalmeer weg van hulle besige lewens.
  - Kultureel/erfenis – Ervaar die uitstekende Arabiese diens; beleef die toerplan/reisroetes – outentieke kulture en erfenis
  - Spesiale belangstelling/s – ('n nuwe en opwindende inisiatief wat die aandag van diegene wat iets anders wil ervaar, trek.): "Toeriste kan digitale ervarings wat al die sinuïte betrek en vloeiende, veilige reis geniet. Dit sal die moontlikheid van globale reis in die toekoms uitdaag en vorm. Die samesmelting van kunsmatige intelligensie en menslike interaksie is inoërvloed."
- 1.2 1.2.1 Enige redelike antwoord in 'n diensleweringbedryf. Antwoord mag enige van die volgende insluit; sjef, skoonmaker, bestuurder, boekhouer, gesondheids- en veiligheidsbeampte, ingenieur (meganiese, vir die instandhouding van die kunsmatige intelligensie)
- 1.2.2 • Dit skep 'n visie en 'n gesamentlike doel om na te streef/voor te werk.
- Dit verbeter 'n goeie werketiek tussen die personeel.
  - Dit help om etiese probleme binne die werkplek te oorkom.
  - Dit verbeter dienslewering.
  - Dit stel die standaard vir die arbeidsmag/werkers.
  - Dit skep vertroue by die kliënte.
  - Dit verminder verwarring tussen die personeel i.v.m. besluitneming.
  - Dit skep 'n professionele beeld vir die besigheid. Dit skep 'n atmosfeer van samewerking tussen die personeel.
  - Spel die verwagte gedrag van personeel uit ten opsigte van die uitvoer van hulle pligte.
  - Help besighede om te verseker dat werknemers verantwoordelik optree.
  - Beskerm besighede teen regsdinge en verseker goeie verhoudinge in die werkplek en met die publiek.

- Dien as 'n openbare beeld vir die besigheid, identifiseer die etiek van die organisasie na die buitewêreld.
- Dit word gebruik as 'n verwysing vir 'n besigheid se voorgestelde optrede, of vir wanneer die optrede bevestig word.
- Help met die bevordering van integriteit in die werkplek.
- Skep ooreengekome gedrag en metodes vir hoe die besigheid bedryf word.
- Lei tot verbeterde maatskappyprestasie as dit gekoppel is aan die doelwitte en doelstellings van die maatskappy.
- Bevorder 'n goeie maatskappykultuur aangesien werknemers weet watter gedrag van hulle verwag word.
- Help met die ontwikkeling van goeie kommunikasie tussen werkgewer en werknemers.
- Stipuleer die maatskappy se unieke stel waardes en oortuigings.
- Kan gebruik word om publisiteit te skep en nuwe kliënte te trek.

1.2.3 Die Wet op Basiese Diensvoorwaardes bepaal dat werkers geregtig is op die volgende regte. Enige oortreding van die volgende waar werkers gedwing word om te werk sal as 'n oortreding beskou word:

- Werkers mag nie meer as 45 ure per week of nege ure per dag werk nie.
- Werknemers mag nie gedwing word om oortyd te werk nie, en indien ooreengekom nie meer as tien ure per week nie.
- Oortyd moet betaal word teen 1,5 maal die normale loon per uur.
- Werknemers moet ná vyf ure se werk 'n breuk van een uur vir etenstyd kry.
- Werknemers moet 'n daaglikse rusperiode van 12 agtereenvolgende ure en 'n weeklikse rusperiode van 36 agtereenvolgende ure kry.
- Werknemers wat per geleentheid op 'n Sondag werk, moet dubbel betaal word, en diegene wat normaalweg op 'n Sondag werk, moet 1,5 maal die normale loon betaal word. Werknemers mag nie gedwing word om op 'n openbare vakansiedag te werk nie en moet dubbel betaal word as hulle wel instem om te werk.
- Werknemers is geregtig op 21 agtereenvolgende dae jaarlikse verlof of, ooreengekom een dag vir elke 17 dae wat daar gewerk is.
- Werknemers kan nie geld ontvang in die plek van verlof nie, behalwe wanneer hulle die maatskappy verlaat.
- Werknemers is geregtig op ses weke betaalde siekverlof in 'n 36-maand periode.
- Swanger werknemers is geregtig op vier agtereenvolgende maande kraamverlof, alhoewel hulle nie gedurende hierdie tyd betaal hoef te word nie.
- Voltydse werknemers is geregtig op drie dae gesinsverantwoordelike-verlof; per jaar; die werkgewer mag egter vra vir redelike bewys van die omstandighede.
- Werk in 'n gevaarlike werksomgewing sonder beskermingsuitrusting en/of opleiding.
- Werk meer as die vereiste werksure wat in 'n werknemer se dienskontrak gestipuleer word.

1.3 1.3.1 Gedragkode

1.3.2 Die Wet op Basiese Diensvoorwaardes.

1.3.3 Dienskontrak (Wet op Basiese Diensvoorwaardes ook aanvaarbaar)

1.3.4 Kliëntediensbeleid

1.3.5 Gedragkode

1.3.6 Omgewingsbeleid.

1.4 Student spesifiek met 'n geldige rede vir die keuse. 'n Kwaliteit antwoord vir die rede is 'n vereiste vir 2 punte. Rede moet die voordeel van die gekose dokument duidelik omskryf bv. "Die omgewingsbeleid vind aanklank by die moderne tendens waarvolgens die meeste **verantwoordelike toeriste**, met baie geld om te bestee, sal kies om 'n besigheid te ondersteun wat die sosiale en omgewingspilare van die drievoudige basislyn waardeur en 'n filantropiese kultuur ten toon stel deur sy professionele en etiese beeld te verbeter."

VRAAG 2

2.1 Uitnemende diens gaan verder as kliëntverwagtinge en lewer 'n leidende ervaring in die bedryf wat werklik jou kliënte verstom, wat daartoe lei dat kliënte terugkeer en herhalende besigheid genereer.

2.2 'n Produk is enige tasbare item wat jy verkoop om aan 'n kliënt se behoeftes te voldoen en wat verkry of verbruik kan word. (Antwoord mag die term "losgemaak van die verskaffer" insluit, elkeen van dieselfde produkte sal dieselfde kenmerk hê en kan teruggebring word.)

'n Diens is 'n aksie wat uitgevoer word en wat voordeel vir 'n ander inhou, hul ervaring verbeter, of op een of ander manier aan hul behoeftes voldoen en waarvoor 'n kliënt gewillig is om te betaal.

'n Diens verskaf gewoonlik 'n ervaring, antwoorde mag die terme veranderlike, bederfbare, ontasbare, onafskeidbaar bevat. Elkeen van hierdie terme kan as korrek gemerk word.

- 2.3
- Die verkryging van terugvoer en die ontleding van die verkrygte terugvoer om individuele personeellede se prestasie te verbeter deur gebruik te maak van die opmerkings wat die kliënte gemaak het.
  - Deurlopende opleiding van personeel/kennis van die produkte.
  - Steekproewe om gehaltebeheer te doen.
  - Beoordelings van die span en van eweknieë/kollegas.
  - Skep 'n beloningsprogram vir personeellede wat goed presteer.

2.4 Verkry 'n beter begrip van jou kliënte se behoeftes en verwagtinge en help die maatskappy om enige tekortkominge reg te stel. Dit lei ook tot tevrede/lojale kliënte en herhalende besigheid. Dit versterk ook die maatskappy se handelsmerkbeeld en reputasie. Dit lei tot 'n mededingende voordeel.

- 2.5 Opnames, vraelyste, terugvoerkaarte, opvolgtelefoonoproep, SMS'e, internetgebaseerde vraelyste, opvolg-e-posse ná besoek wat terugvoer vra, voorstelhouers, "gradeer-ons" oortjies op 'n maatskappy se webwerf, sosiale media-webwerwe met terugvoer-aansporings (byvoorbeeld duim-op of duim-af simbole).
- 2.6 Die maatskappy moet uitkyk vir opkomende patrone of herhaalde klagtes/komplimente. Negatiewe terugvoer kan gebruik word om kliëntediens te verbeter en positiewe terugvoer kan gebruik word om personeel te motiveer en die maatskappy bewus te maak van wat hulle reg doen.

2.7 **Ekonomiese groei:**

- Gelukkige en lojale kliënte sal terugkeer, tevrede kliënte wat die maatskappy by hul vriende en familie aanbeveel en dit kan lei tot 'n toename in die aantal kliënte wat sal lei tot 'n meer volhoubare en groeiende inkomste.
- Meer wins kan lei tot 'n geleentheid vir die besigheid om te groei. 'n Verhoging in aanvraag vir goedere en dienste, dus meer inkomste.
- As goedere plaaslik aangekoop word sal dit skakels in die ekonomie skep.
- Hierdie verhoogde inkomste sal help om die BBP van die land 'n hupstoot te gee.
- Werkloosheidsvlakke mag afneem, wat beteken dat minder plaaslike mense moet staatmaak op maatskaplike toelaes of welsynsondersteuning wat die regering verskaf.

Gemeenskapsontwikkeling:

- 'n Toename in toerisme/besoekervolumes lei tot 'n toename in die vraag na personeel, werksgeleenthede mag toeneem.
- Werkskepping kan lei tot 'n toename in die plaaslike toerisme vermenigvuldiger-effek van die gasheergemeenskap.
- Verhoging in die lewenstandaard van die gasheergemeenskap, aangesien plaaslikes meer beskikbare inkomste het en kan dan meer goedere en dienste vir hulleself bekom.
- Toename in geleenthede vir korporatiewe maatskaplike verantwoordelikheid inisiatiewe of projekte om die plaaslike gemeenskap verder op te hef.
- Minder afhanklikheid van misdaad.
- Opheffing/Verbetering van die plaaslike gemeenskap aangesien munisipale inkomste gebruik kan word om infrastruktuur te verbeter paaie, kommunikasiestelsels, kragnetwerke, water- en rioolinstandhouding.)
- Gemeenskapsdienste mag verbeter aangesien daar meer werksgeleenthede in vullisverwydering, instandhouding van paaie, publieke gesondheid en polisie ens. beskikbaar kan word.

•
(Enige 10 toepaslike punte, met verwysing na **beide** gemeenskapsontwikkeling en die ekonomie. Geen spesifieke getal punte hoef gemaak te word om 10 punte te behaal nie.)

VRAAG 3

- 3.1 Opskrif moet die terme "Internasionale aankomste in Europa, Amerika, Asië, Midde-Ooste en Afrika" "vanaf 2005 tot 2022" of 'n behoorlike weergawe daarvan bevat.
- 3.2 Die persentasie van internasionale aankomste in 'n spesifieke streek in verhouding met die algehele getal internasionale aankomste wêreldwyd. Die kandidaat mag ook die volgende beskrywing of weergawe daarvan insluit:
'Buitelandse markaandeel is die gedeelte van die inkomende toerismemark wat deur 'n spesifieke land beheer word, en sluit beide die getal toeriste en die bedrag wat hulle spandeer in (van land- en lugbronmarkte)
- Vir duidelikheid, die twee hoofkategorieë is:
- **Landmarkte:** Lande waar ten minste 60% van aankomste oor land is. Vir Suid-Afrika is landmarkte Botswana, Lesotho, Mosambiek, Malawi, Namibië, Swaziland, Zambië en Zimbabwe.
  - **Lugmarkte:** Hierdie lande waar ten minste 60% van aankomste deur die lug arriveer.
- 3.3 3.3.1 Die Midde-Ooste se markaandeel het besonder klein gebly, in vergelyking met die Amerikaanse en Europese streke. Die Asiatiese Stille-Oseaan gebied is ook groter as die Midde-Ooste, maar in vergelyking met die Afrikastreek, het die buitelandse markaandeel persentasiegewys baie dieselfde gebly.
- 3.3.2 Die Europese streek
- 3.3.3 Met die opheffing van Covid-beperkings het mense wat na hul gunsteling bestemmings wou reis dit gedoen, en die Amerikaanse streek is die grootste streek wat moontlik verantwoordelik is vir meer inkomende toeriste. Hierdie bestemming mag beperkings dalk vroeër as ander streke opgehef het. Daar mag 'n persepsie wees dat daar baie meer diverse aantreklikhede in Amerika is as in ander streke.
- 3.3.4 Derdewêreldlande word beskou as lande wat minder bied, word gesien as agterlik en swak ontwikkel, en daarom mag dienslewering as swak beskou word.
Mag sukkel met politieke situasies, misdaad, swak infrastruktuur of gesondheidsrisiko's wat potensiële toeriste afskrik.
- 3.4 3.4.1 Die buitelandsemarkaandeel sal toeneem.
- 3.4.2 'n Unieke en grootskaalse aantrekkingskrag soos hierdie sal nuwe toeriste op groot skaal trek.
- 3.5 2005 – 2019 'n bestendige toename in volumes oor die streke heen.
2020 – Die pandemie het toerisme geaffekteer en 'n skerp afname regoor die streke heen.
2021 – 'n Geleidelike toename in volumes word gesien in Europa en die Amerikas, maar 'n minimale toename in Afrika en die Midde-Oosterse streke.
2022 – 'n Aansienlike groei in toerisme volumes, maar hoofsaaklik in die Europese streek. Die Amerikas toon 'n groter persentasie verhoging in volumes as die Asiatiese Stille-Oseaan streek, Afrika en Midde-Oosterse streke en die Asiatiese Stille-Oseaan streek, Afrika en Midde-Oosterse streke het 'n verhoging in volumes getoon, maar op 'n kleiner skaal.

3.6 3.6.1 Europa en Asië-Stille Oseaangebied

3.6.2 Die Europese lande het die grootste diversiteit en produkaanbieding ter wêreld en maak voorsiening vir alle tipes toeriste. Geskiedenis en erfenis, antieke stede en kulture trek baie toeriste.

Europa het baie lande op 'n kleiner landmassa – dit is moontlik om baie bestemmings te besoek omdat die afstande tussen die lande korter is en die lande makliker om te bereik. Die vervoerstelsels is goed ontwikkel en gevestig.

Veiligheid is 'n prioriteit vir toeriste en hierdie lande is goed ontwikkel en hulle infrastruktuur is tegnologieë meer gevorderd as baie ander lande s'n.

3.7 3.7.1 (a) Swak of lae koopkrag. Nie 'n voordelige wisselkoers vir 'n Suid-Afrikaner wat Saoedi-Arabië besoek nie, aangesien dit jou ZAR4.9126 sal kos vir een Saoedi-Arabiëse rial.

(b) Bankverkoopkoers (BVK word aanvaar)

(c) Die Suid-Afrikaanse rand is swak teenoor al die ander genoemde geldeenheide.

3.7.2 $\text{ZAR}10115,00 \times 5 \text{ mense} = \text{ZAR}50\,575,00$
 $\text{ZAR}50\,575 \times 6 \text{ nagte} = \text{ZAR}303\,450,00$

3.7.3 $\text{ZAR}10\,115,00 \div 4,9126 = 2\,058,99$ Saoedi Arabiese rial (Kandidate moes onthou het om af te rond aan die EINDE van die berekening)

3.8 Sekere faktore is meer van toepassing op Saoedi-Arabië, en behoort spesifiek geïdentifiseer te word in hierdie vraag:

- Georganiseerde geleentheid – wanneer daar groot getalle inkomende toeriste in die gasheerland is, sal die vraag na die geldeenhede tydelik styg, en 'n hoër vraag lei tot 'n toename in waarde, selfs al is dit tydelik.
- BBP 'n hoër BBP beteken meer ekonomiese stabiliteit en die waarde van die geldeenhede sal styg.
- Vooruitsig van werkskepping van 'n land, 'n styging in indiensnemingsvlakke dui op 'n verbetering in die ekonomie wat die waarde van 'n land se geldeenhede verhoog.
- 'n Land wat ryk is aan nie-hernubare bronne (olie) se geldeenhede sal 'n sterker waarde hê.

Die volgende faktore kan ook as korrek beskou word:

- Hoë rentekoerse Trek buitelandse kapitaal en veroorsaak dat die wisselkoers styg.
- Globale geleentheid/situasies soos die uitbreek van die coronavirus en wêreldwye inperking veroorsaak dat die waarde afneem.
- Regeringskuld, lenings van ander lande om op te maak vir die gebrek aan beskikbare geld. 'n Nasie met skuld is minder aantreklik vir beleggers daarom sal die waarde afneem.
- Politieke en ekonomiese onstabiliteit, onrus en stakings, politieke konflik, oorlog sal veroorsaak dat die waarde van betrokke lande se geldeenhede afneem.

- Handelsbalans (of balans van handel), As 'n land meer spandeer aan buitelandse handel as wat dit verdien (d.w.s. invoere oortref uitvoere), moet dit kapitaal van buitelandse bronne leen. Dit verlaag die wisselkoers van die land.

3.9 'n Swak plaaslike geldeenheid maak 'n land se uitvoere mededingender (goedkoper). In die globale mark maak dit dan gelyktydig invoere duurder. Hoër uitvoervolumes stimuleer ekonomiese groei, terwyl duur invoere ook 'n soortgelyke effek het omdat verbruikers plaaslike alternatiewe sal kies, wat ook die ekonomie bevorder. Ten opsigte van toerisme, reisigers sal die land wil besoek omdat hulle meer waarde vir hulle geldeenheid kan kry met 'n gunstige wisselkoers. Hulle mag dan meer spandeer en langer bly, wat tot groter inkomste lei, groter bydrae in belasting tot die BBP en 'n groter vermenigvuldigereffek, werksgeleenthede mag toeneem (werkskepping, of 'n afname in werkloosheidsvlakke), sosioekonomiese voordele mag beter lewensomstandighede vir die plaaslike bevolking inhou, groter bydrae tot die bewaring van 'n land se toerisme-aantreklikhede, beter instandhouding van infrastruktuur.

VRAAG 4

- 4.1 4.1.1 Geldige paspoort en 'n visum ('n geelkoorsvaksiensertifikaat word ook aanvaar).
- 4.1.2
- Groen kanaal vir passasiers wat geen belasbare goedere of verbode of beperkte goedere het om te verklaar nie.
  - Rooi kanaal vir passasiers met belasbare goedere.
- 4.1.3
- Moet nooit jou bagasie onbewaak los nie/Hou voortdurend jou bagasie en persoonlike besittings dop.
  - Wees altyd waaksaam.
  - Vermoed dit om "te eie" met vreemdes te wees.
  - Lees voor die tyd na oor reisprosedures en doeanevereistes.
  - Maak gebruik van die lughawe se bagasieverpakkingsdiens om jou bagasie te beveilig.
  - Vermoed dit om alleen te loop; probeer om altyd in 'n groep te loop.
  - Bly so naby as moontlik aan ligte of goed verligte areas.
  - Loop doelgerig en kom so gou as moontlik by jou bestemming, reël 'n taxi diens voordat jy die lughawe verlaat.
- 4.2 SA is GMT+2, Riaad is GMT+3, een uur verskil.
23:30 in SA = 00:30 op 15 Feb in Riaad.
00:30 + 11 vlugtyd = 11:30 op 15 Februarie. (of 11.30vm)
- 4.3 4.3.1 Ysland is by GMT +0 wat 3 ure agter Riaad is
dus 08:30 – 3 ure = 05:30 op 16 Februarie
- 4.3.2 Lima is by GMT-5, wat 8 ure agter Riaad is
dus 08:30 – 8 ure = 00:30 op 16 Februarie
- 4.3.3 Nieu-Seeland is by GMT +12, plus een uur vir DBT = GMT +13.
Wat 10 ure VOOR Riaad is = 08:30 + 10 ure = 18:30 op 16 Feb (of 6.30 nm.)

VRAAG 5**5.1 Kenmerkend vir elke student:**

- Naam/ligging
- Getal spanlede
- Tydsduur van die projek
- Beskrywing van die doelstellings en die stappe wat geneem is om dit te bereik
Die beskrywing moet geloofwaardig wees en die doelstellings geldig en realisties om die volle punte vir hierdie vraag te behaal.

5.2 Kenmerkend vir elke student.**5.2.1 (a) Rol is geïdentifiseer**

- (b) Verduideliking van hoe karakter/persoonlikheid die kandidaat se spesifieke rol geaffekteer het. Moet geldig en geloofwaardig voorkom.

5.2.2 Uitdaging genoem moenie vaag wees nie, Refleksie moet eerlik voorkom, beteken geen selfverheerliking nie, die genoemde uitdaging hoef nie opgelos of oorkom te wees nie.**5.2.3 'n Beskrywing van 'n kulturele verskil behoort ingesluit te wees, watter kulture/tale/etniese groepe is in die taak teëgekom. Beskrywing behoort 'n verduideliking van verantwoordelike gedrag en respek betoon, kennis van kulturele norme, bewustheid van verskille, inklusiwiteit en sensitiwiteit in te sluit.****5.2.4 Aanbevelings mag die volgende insluit:**

- Kies 'n leier met persoonlikheidseienskappe wat 'n span effektief kan bestuur, met elke spanlid se sterk punte kan werk, dit beteken om rolle en take te kan delegeer wat by elke spanlid se persoonlikheid pas.
- Saamstem met die gemeenskaplike doelwit wat aan elkeen bekend is voor die taak begin.
- Konflik dadelik oplos soos dit opduik en voordat dit die span se prestasie affekteer.
- Identifiseer hindernisse wat effektiewe spanwerk kan belemmer en identifiseer strategieë saam om hindernisse te oorkom.

(Enige 3 geldige en betekenisvolle aanbevelings).

VRAAG 6 KONSEPKAART

BEMARKINGSPAKKET:

- **Produknaam:** *The Line*.
Dit is 'n lineêre slimstad wat tans in Neom, Saoedi-Arabië, gebou word. Dit is ontwerp om geen motors, strate en geen koolstof-vrystellings te hê. Dit is 'n residensiële en toerismeprojek in Neom. Aangedryf deur KI. Ses reisroetes is ontwerp met die fokus op outentieke kultuur en erfenis, natuurervarings, eksklusiewe luukse ervarings, reis vir die welsyn van die toeris en die plaaslike bevolking, en natuurlik om die voortreflike Arabiese diens te ervaar. Die inisiatief sal 'n "een-bestemming, alles ingesluit" toerisme-ervaring bied wat aan elke moontlike behoefte sal voldoen. Daar sal geen rede wees om na enige ander plek te gaan nie.
- **Mense** – (kan beide die personeel wat daar werk EN die teikenmark insluit.) Saoedi-Arabiese burgers sal in *The Line* werksgeleenthede kry. Die teikenmark sluit ekotoeriste, avontuurlustiges, spesiale belangstellings en welgestelde mense van alle ouderdomme in, asook mense wat wil ontspan.
- **Prys** – (kan noem dat die prys alle koste van die produksie en bemaking moet insluit)
Luukse – Elke reisplan sal 'n koste van tot \$USD 12 000 per persoon per dag beloop.
- **Plek** – (waar die produk beskikbaar is, fisies of digitaal) Saoedi-Arabië, Neom, word gebou op antieke land in die Saoedi-Arabiese woestyn.
- **Proses** – (hoe word die diens gelewer) Uitstekende geoutomatiseerde diens, die nuutste tegnologie, 'n ondergrondse spoorwegnetwerk vir sneltreine. "Toeriste kan digitale ervarings wat al die sinuïte betrek, en vloeiende, veilige reis geniet. Dit sal die moontlikheid van globale reis in die toekoms uitdaag en vorm. Kunsmatige intelligensie en menslike interaksie sal saamsmelt.
- **Fisiese bewys** – (watter fisiese kenmerke sal die ervaring uniek maak en die besigheid 'n mededingende voordeel gee? Watter fisiese aspekte het die kliëntervaring verbeter en dit onvergeetlik gemaak?) Volhoubare omgewing, natuur in vertikale tuine 'n paar meter verder, geen besoedeling, 3 vlakke om verblyf en vervoer te akkommodeer.
- **Promosie** – Groot opening, uitnodiging vir 250 afgevaardigdes en beriggewing in die media oor die opening, (*above-the-line*), sosiale media, internetartikels, onderhoud met die Saoedi-prins op globale nuusnetwerke (eie kennis).

SSGB-ANALISE

Sterk punte: Selfonderhoudende stad, volhoubare omgewing, plaaslike indiensneming, aantreklik vir toeriste, aantreklik vir buitelandse belegging, enige ander relevante aanhalings uit die teks.

Swak punte: Toeganklikheid as gevolg van die woestyn, digte bevolking, kan 'n aantrekkingskrag vir misdaad wees met die oog op 9 miljoen mense. 'n Deskundige van die Universiteit van New South Wales het gewaarsku dat die enorme koolstofkoste tydens die konstruksiefase "enige omgewingsvoordeel sal oorskry", enige ander relevante aanhalings uit die teks.

Geleenthede: Gebruik '*The Line*' projek as 'n voorbeeld om meer sulke stede in die woestyn te bou, 'n toeriste-aantreklikheid met 'n verskil wat moontlik kan lei tot 'n aanvraag na ander soortgelyke projekte, dit kan die begin wees van die ontwikkeling van volhoubare projekte van baie woestyngebiede oor die wêreld heen.

Bedreigings: Voldoende befondsing om die gebou te voltooi, stygende bou- en arbeidskoste, kleiner vraag na olie uit die olieryke land (elektriese motors), kan lei tot 'n gebrek aan befondsing, natuurrampe en onverwagse gebeure wat konstruksie mag belemmer, die vermoë om die ekosisteem binne die stadsgrense te handhaaf, kan rampspoedig wees.

VOORSTELLE OM DIE SUKSES VAN DIE ONDERNEMING TE VERHOOG

Hierdie is 'n hoër-orde vraag en sal die kode 7 leerder uitdaag.

- **Moet 'n mededingende voordeel behou:** Hulle beeld moet duidelik onderskeibaar en verskillend van ander bestemmings wees.
- **Verskeidenheid van aantreklikhede:** Moet verskeie natuurlike aantreklikhede sowel as kunsmatige aantreklikhede bied, soos landskappe, wild, fauna en flora, museums, vermaaksentrums, kulturele en etniese aantreklikhede en geboude omgewing. Voorsien in die behoeftes van toeriste.
- **Voorsien in die belangstellings van die toeriste:** en moet hulle behoeftes bevredig.
- **Toeganklikheid:** Dit moet verskillende vervoermiddels en vervoerinfrastruktuur verskaf om toeriste met bestemmings/aantreklikhede te verbind.
- Moet **goed in stand gehou wees.**
- Verskaf 'n **veilige ervaring vir toeriste.**
- **Moet 'n positiewe impak op die plaaslike gemeenskap en omgewing hê:** Die teenwoordigheid van bewaringspogings vir toekomstige volhoubaarheid en voordeel vir die gemeenskap.
- **Ligging ten opsigte van ander nabygeleë bestemmings, vennootskappe, samewerkingpogings:** gesamentlike bemarking, vennootskap met ander belanghebbendes.
- **Effektiewe bemarking van toerismeprodukte plaaslik en/of internasionaal:** Om handelsmerkbewustheid te skep en help om die begrote inkomste te bereik. Die strategie moet die toerisme-aantreklikheid laat uitstyg bo ander beskikbare opsies.
- **Volhoubare en verantwoordelike besigheidsplanne:** Dit behels die deeglike bestuur van die ekonomiese, sosiale en omgewingsaspekte van die toeriste-aantreklikheid.
- **Doeltreffendheid en etiese gedrag van personeel en bestuur:** Personeel moet goed bestuur word sodat hulle doeltreffend en eties optree. Om dit te verseker, is goeie personeelbeplanning en opleiding nodig. Goeie oriënteringsprogramme en voortdurende opleiding is belangrik om te verseker dat personeel die nodige vaardighede bekom.
- **Positiewe ervaring van besoekers:** Dit is belangrik dat:
  - Besoekergetalle gekontroleerd is
  - Besigheidsure gekontroleerd is
  - Prys reg is
  - Paadjies duidelik en aanwysings aangebring is
  - Inligtingsbrosjures en pamflette beskikbaar is
  - Behoeftes en verwagtings bevredig is.
- **Veiligheid en misdaadvoorkoming:** Die veiligheid en sekuriteit van toeriste is die hoogste prioriteit van enige toeriste-aantreklikheid en 'n goed-gekoördineerde strategie moet ontwikkel word om toeriste te beskerm en hulle veilig te laat voel.
- **Algemene voorkoms en instandhouding van die aantreklikheid:** 'n Suksesvolle aantreklikheid moet 'n aangename en skoon voorkoms hê. Dit beteken dat gereelde instandhouding van die fasiliteite moet plaasvind.
- **Behoeftes van gestremdes moet in ag geneem word:** Toeriste-aantreklikhede moet vir alle mense insluitende gestremdes toeganklik wees.
- **Universele toegang:** Dit moet toeganklik wees vir 'n wye spektrum toeriste. Dit verwys na die vermoë van alle mense om gelyke geleenthede en toegang tot 'n diens of produk te hê waarby hulle kan baat vind, ongeag hulle sosiale klas, etnisiteit, herkoms of fisiese gestremdhede.

Sleutelaspekte wat 'n toeriste-aantreklikheid fisies toeganklik maak sluit in:

- Vervoer na die toeriste-aantreklikheid
- Vervoer by die toeriste-aantreklikheid
- Akkommodasie
- Toiletgeriewe
- Inligting
- Ondersteuningsdienste en fasiliteite.
- Toeganklikheid mag ook digitale toegang tot die webtuiste en effektiewe webontwerp insluit.

VOORSTELLE OM DIE VOLHOUBAARHEID VAN DIE PROJEK TE VERBETER MET SPESIFIEKE VERWYSING NA KORPORATIEWE MAATSKAPLIKE INVESTERING (KMI) EN BILLIKE HANDEL (FAIR TRADE)

- Hierdie inisiatief moet daarop fokus om verantwoordelike reisigers aan te trek deur die inisiatief se toewyding aan volhoubare en verantwoordelike praktyke te beklemtoon.
- Die bekendstelling van 'n gedragskode vir toeriste sal 'n toepassing van die beginsels van volhoubare en verantwoordelike gedrag aanmoedig.
- Aansoek vir *Fair Trade*-sertifisering en die monitering van praktyke wat aan hierdie beginsels voldoen; (Alle deelnemers wat betrokke is by 'n toerisme-aktiwiteit moet 'n regverdigde deel van die inkomste kry, direk eweredig aan hul bydrae tot die aktiwiteit, alle deelnemers wat betrokke is by 'n toerisme-aktiwiteit moet die reg en geleentheid hê om deel te neem aan besluite wat hulle aangaan, beide gasheer en besoeker moet respek hê vir menseregte, kultuur en omgewing, die dienste wat aan toeriste gelewer word moet betroubaar en konsekwent wees. Basiese veiligheid en sekuriteit van beide gasheer en besoeker moet verseker word, die eienaarskap van toerisme-ondernemings moet duidelik omskryf word, toegang tot inligting, deursigtigheid.
- Afvalbestuur – verminder hulpbronverbruik deur eko-stortkoppe te installeer, die aantal kere dat wasgoed per dag gewas word te verminder, elektrisiteitsverbruik te verminder deur LED-beligting, sonkragtegnologie en bewegingsensors in kamers, op roltrappe en aan krane te installeer.
- Hergebruik gryswater. Aanpasbare hergebruik van bestaande geboue en konstruksiemateriaal, die verkryging van items plaaslik.
- Herwin plastiek, papier, glas en blikkies. Gebruik herbruikbare bottels en voorsien toeriste van gefiltreerde waterfonteine om hul bottels by te vul nadat hulle 'n muntstuk in 'n muntoutomaat met watervoorraad gesit het.
- Beheer rommelstrooi – deur afsonderlike asblikke/afvalhouers te voorsien om herwinning aan te moedig.
- Besoedelingsbeheer – deur hernubare energiebronne te gebruik, soos biobrandstof, wind, sonkrag. Omgewingsvriendelike argitektuur/bou-ontwerp, of "slim ontwerp" met vertikale tuine, daktuine en natuurlike lig.
- Ekonomiese bestuur – Eienaarskap: Dit is baie belangrik dat die regering eienaarskap van plaaslike toerismebeesighede aanmoedig en bevorder.
- Indiensneming: Dit is belangrik om plaaslike inwoners in diens te neem om te verseker dat die ekonomiese voordele binne die bestemming bly.
- Verkryging van plaaslike goedere en dienste: Deur die verkryging van plaaslike goedere (koop) by plaaslike verskaffers, deel hulle die ekonomiese voordele van toerisme met die ander besighede by die bestemming.
- Moedig die betrokkenheid van al die belanghebbendes/rolspelers in Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid/Korporatiewe Sosiale Investerings (KSV/KSI) projekte aan.

SKAKELS, Sleutel volgens kleur gekodeer, uitleg

Soos hierbo, moet die leerders die onderlinge verhoudings tussen die idees aantoon met 'n geldige verduideliking.

VRAAG 7   OPSTEL

Geskikte titel, organisasie en meganika – die rubriek is spesifiek aangaande die vereistes.

'n Analise moet 'n bespreking van positiewe en negatiewe impakte insluit. Beide moet geïdentifiseer wees anders is die antwoord nie 'n analise nie.

Moontlike antwoorde mag die volgende insluit:

IMPAK OP DBL:**Sosiaal**

Positiewe punte: Meer positiewe beriggeweing in die media en klem op 'n land as 'n toeristebestemming.

Getal aankomende toeriste na die land neem toe as gevolg van die geleentheid wat aangebied is.

Getal toekomstige langtermyn aankomende toeriste neem toe as gevolg van die suksesvolle aanbieding van 'n gebeurtenis. Dit gebeur ná die gebeurtenis.

Verbeterings aan toerisme-infrastruktuur soos opgradering van paaie en lughawens en verbeterde akkommodasiefasiliteite. Hierdie verbeterings vind voor die geleentheid plaas en duur dikwels ná die geleentheid voort.

Werkskepping vir 460 000 mense, omdat toeriste wat 'n bestemming besoek om 'n gebeurtenis wat aangebied word by te woon toerismediensle soos akkommodasie, maaltye en vervoer nodig het om aan hulle behoeftes te voldoen. Om in hierdie behoeftes te voorsien moet diensverskaffers mense in diens neem. 'n Hoër vraag na dienste lei gewoonlik tot 'n hoër aanbod, wat beteken dat meer werksgeleenthede geskep word. Meer werk beteken meer geld en meer belasting word betaal. Dit bevorder die ekonomie. Die lewenstandaard vir die plaaslike inwoners en toeriste is goed – maklike toegang vir inwoners tot plante en die natuurlike omgewing en natuurbewaring, maklike toegang van die een kant na die ander in 20 minute. Geen besoedeling, geen bedryfskoste vir voertuie, geen padongelukke, meer tyd vir gesinsontspanning, klem op kultuur en herkoms/erfenis.

Negatiewe punte: digbevolkte leefruimte, buite die stadsgrense is daar woestyn, nege miljoen mense – oorbevolking, moontlike misdaad, gebou op antieke grond wat 'n negatiewe impak op die plaaslike inwoners kon hê (die gedwonge verwydering van die Huwaitat-stam).

Omgewing

Positiewe punte: 100% hernubare energie, voetgangers geskei van groot infrastruktuur en die vervoerstelsel, gebrek aan voertuie verminder lugbesoedeling, vertikale tuine sal die lug suiwer en help met temperatuurbeheer, bekendstelling van "hergroeningsinisiatiewe" om 100 miljoen bome te plant en die skepping van die wêreld se grootste koraaltuin. Benutting van die woestyng gebied wat as onbruikbaar vir menslike bewoning beskou word.

Negatiewe punte: Die lengte en aard van die stadsmure kan biodiversiteitskwessies veroorsaak, soos skade aan trekvoëls. Groot reflekerende strukture is ook gevaarlik vir hierdie voëls en hulle trekroetes, die druk van die wind kan gevaarlik wees teen die glasstrukture. Dit sal ook 'n uitdaging wees om die lug binne die stad koel te hou, veral omdat daar 'n woestyn en hitte buite die stadsgrense is. Na raming sal die bou van die stad 1.8 biljoen ton koolstofdioksied produseer.

Ekonomie

Positiewe punte: 460 000 werksgeleenthede wat \$48 biljoen tot die land se BBP sal bydra, groot werkskeppingsgeleentheid gedurende die bouproses, 'n hoëspoed-spoornetwerk wat meer besigheidsure moontlik maak, indiensneming van plaaslike inwoners en die aankoop van plaaslike produkte kan groot finansiële voordeel inhou deur lekkasie te verminder, 'n mark wat nêrens anders kan koop nie wat die plaaslike BBP versterk.

Negatiewe punte: Die geraamde boukoste beloop \$1 triljoen, 'n ongekende hoeveelheid staal, glas en beton is nodig vir die bouproses. Vervoerkoste om konstruksiemateriaal na die woestyn te vervoer sal 'n uitdaging wees. Daar is geen plaaslike mense om vir die bouwerk in diens te neem nie en akkommodasie vir die bouers op die perseel sal ook 'n groot koste wees om in ag te neem.

HOE HIERDIE TOT DIE TOERISME VERMENIGVULDIGEREFFEK KAN LEI:

Die vermenigvuldigereffek verwys na die proses waardeur geld wat uit toerisme verdien word in die ekonomie bly. Hoe langer die geld in die ekonomie bly hoe groter die vermenigvuldigereffek en die voordele wat daarmee bereik word.

Toerisme bring geld in 'n land in. Saoedi-Arabië het 'n lughawe nodig om die vlugte na die area te ontvang. Wanneer 'n lughawe gebou word, gee dit honderde mense werk omdat konstruksiewerkers nodig is om die gebou te voltooi.

Dan kry duisende mense werk om die lughawe te laat funksioneer.

Sodra toeriste in Saoedi-Arabië land het hulle hotelle nodig. Dit beteken dat hotelmaatskappye kom en miljoene dollars spandeer om die regering van Saoedi-Arabië te betaal vir boupermitte, hulle betaal konstruksiewerkers om die hotelle te bou, en hulle verskaf werk aan die mense wat die hotelle bestuur. Dit alles gebeur selfs nog voordat die toeriste arriveer. Die bakstene, konstruksietoerusting, water, elektrisiteit ens. moet van êrens af kom, so hierdie bedrywe trek ook voordeel daaruit.

'n Buitelandse toeris spandeer geld by 'n hotel gedurende sy besoek om die groot opening by te woon. Die hotel gebruik hierdie geld om hulle personeel te betaal, wat op hulle beurt die salarisse gebruik om kruideniersware te koop. Die kruidenier gebruik hierdie geld om die boer te betaal vir vrugte en groente. Die boer gebruik dit om sy werkers te betaal, wat 'n beter kwaliteit lewe kan bekostig en so hou die proses aan.

Die toeriste spandeer geld om op besigtigingstoere te gaan. Dit betaal die salarisse van die toergidse, ander operateurs, masjiniste ens.

Die toeriste sal ook heel waarskynlik terwyl hulle in die land is maaltye koop en uitgaan vir drankies of vermaak of aandenkings koop – al hierdie aankope sal geld verskaf aan die plaaslike mense van Saoedi-Arabië. Waar ook al hierdie plaaslike mense hulle materiaal/kos/toerusting vandaan kry, hulle spandeer die geld wat hulle verdien en hou aan om tot die plaaslike ekonomie by te dra (bv. plase in die omgewing, plaaslike kleinhandelaars soos supermarkte, plaaslike meubelverskaffers ens.).

Dus, 'n toename in toerisme lei tot 'n toename in die vraag na goedere en dienste, wat beteken dat plaaslike vervaardigers die vraag na goedere en dienste moet voldoen deur hulle produksie te verhoog.

VOORSTELLE VIR BESTUUR/VERREKENING VAN DIE IMPAK VAN MASSA-TOERISME:

- Die mees effektiewe strategie is beperking (plaas 'n limiet op die besoekersvolume per dag, per maand, per seisoen).
- Stel 'n streng nuwe stelsel vir die uitreiking van kaartjies bekend, waar daar 'n beperkte aantal kaartjies is, met tydgleuwe wat 'n paar ure duur en geen terugkeer.
- Stel 'n korttermyn huurlimiet op Airbnb-eiendomme in.
- Stel 'n heffing op dagbesoekers in.
- Maak toergroepe kleiner/beperk getalle in 'n groep.
- Beperk die getal toeriste wat van passasiersbote af binnekom.
- Die verspreiding van besoekersgetalle regdeur die jaar deur diversifikasie van produk-aanbiedings en die bevordering van minder gewilde bestemmings.
- Stel 'n toeristeheffing in.

Totaal: 200 punte